

314

NARIADENIE VLÁDY Slovenskej republiky

z 9. júla 2003

o zavedení opatrení na tlmenie pseudomoru hydiny

Vláda Slovenskej republiky podľa § 2 ods. 1 písm. k) zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky v znení zákona č. 207/2002 Z. z. a na vykonanie § 3 ods. 2 zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov nariaďuje:

§ 1

(1) Týmto nariadením sa do právneho poriadku Slovenskej republiky transponuje smernica Rady uvedená v prílohe č. 1.

(2) Toto nariadenie ustanovuje opatrenia, ktoré sa použijú v prípade výskytu pseudomoru hydiny v chovoch hydiny a v chovoch poštových holubov a ostatných vtákov chovaných v zajatí. Týmto nariadením nie sú dotknuté ustanovenia osobitného predpisu.¹⁾

(3) Toto nariadenie sa nepoužije v prípade zistenia pseudomoru hydiny u iných druhov vtákov, ako sú vtáky uvedené v odseku 2; v takom prípade Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky (ďalej len „štátna veterinárna a potravinová správa“) oznámi Európskej komisii aké opatrenia prijíma.

§ 2

- (1) Na účely tohto nariadenia sa rozumie
- a) infikovanou hydinou všetka hydina,²⁾ u ktorej
 1. bol podľa prílohy č. 4 vyšetrením vo schválenom laboratóriu³⁾ úradne potvrdený pseudomor hydiny, alebo
 2. ak ide o druhé ohnisko alebo ďalšie ohniská, boli zistené klinické príznaky alebo postmortálne zmeny, ktoré nasvedčujú podozreniu na pseudomor hydiny,
 - b) hydinou podozrivou z infekcie všetka hydina vykazujúca klinické príznaky alebo postmortálne zmeny,

ktoré nasvedčujú podozreniu na prítomnosť pseudomoru hydiny,

- c) hydinou podozrivou z kontaminácie všetka hydina, ktorá mohla prísť priamo alebo nepriamo do kontaktu s vírusom pseudomoru hydiny,
- d) pomyjami kuchynské odpady, odpady z reštaurácií, prípadne z podnikov používajúcich mäso,
- e) príslušným úradom príslušný orgán veterinárnej správy,⁴⁾
- f) úradným veterinárnym lekárom veterinárny lekár ustanovený príslušným orgánom,⁵⁾
- g) poštovými holubmi holuby prepravované alebo určené na prepravu z holubníka na iné miesto na vypustenie na voľný let späť k holubníku alebo k nejakému inému miestu určenia,
- h) holubníkom každé zariadenie určené na ustajnenie alebo chov poštových holubov.

(2) Na účely tohto nariadenia sa použijú aj pojmy uvedené v nariadení,⁶⁾ ktorým sa transponujú právne predpisy Európskych spoločenstiev uvedené v prílohe č. 1 tohto nariadenia.

§ 3

Regionálna veterinárna a potravinová správa⁷⁾ je povinná podozrenie na ochorenie pseudomorom hydiny v Slovenskej republike okamžite oznámiť hlavnému veterinárnemu lekárovi Slovenskej republiky (ďalej len „hlavný veterinárny lekár“).

§ 4

(1) Ak bolo v chove vyslovené podozrenie na ochorenie hydiny pseudomorom hydiny, úradný veterinárny lekár začne okamžite úradné vyšetrovanie s cieľom potvrdiť alebo vylúčiť prítomnosť uvedenej choroby; predovšetkým odoberie alebo dá odobrať vhodné vzorky na laboratórne vyšetrenie.

¹⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 297/2003 Z. z. o zdravotných podmienkach pri výmenách hydiny a násadových vajec s členskými štátmi, pri ich premiestňovaní a dovoze z tretích krajín.

²⁾ § 2 písm. a) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 297/2003 Z. z.

³⁾ § 2 písm. l) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 297/2003 Z. z.

⁴⁾ § 4 ods. 3 zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov.

⁵⁾ § 10 ods. 3 až 5 zákona č. 488/2002 Z. z.

⁶⁾ § 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 297/2003 Z. z.

⁷⁾ § 8 zákona č. 488/2002 Z. z.

(2) Bezodkladne po tom, ako je podozrenie podľa odseku 1 oznámené,⁸⁾ regionálna veterinárna a potravinová správa zabezpečí v chove úradný dozor a nariadi predovšetkým, aby

- a) bol vykonaný súpis všetkých kategórií hydiny v chove; v každej kategórii presný záznam o počte uhynutých zvierat, zvierat s klinickými príznakmi a hydiny bez príznakov; súpis musí obsahovať počty vyliahnutej hydiny a celkový počet uhynutej hydiny, ku ktorému došlo počas podozrenia na ochorenie pseudomoru hydiny; údaje v týchto záznamoch a zápisy musia byť vedené sústavne, pri každej návšteve musia byť na požiadanie predložené, aby boli kontrolovateľné,
- b) bola všetka hydina v chove držaná vo svojich ustajňovacích priestoroch alebo v iných vymedzených priestoroch tak, aby bola zabezpečená jej izolácia bez možného kontaktu s inou hydinou,
- c) boli zakázané presuny hydiny z príslušného chovu alebo do príslušného chovu,
- d) schváleniu regionálnej veterinárnej a potravinovej správy podliehal
 1. pohyb osôb, iných zvierat a dopravných prostriedkov z príslušného chovu alebo do príslušného chovu,
 2. presun hydínového mäsa alebo zabitej hydiny, krmiva pre zvieratá, materiálu, odpadov, výkalov, podstielky, hnoja alebo všetkého, čím môže byť prenášaný vírus pseudomoru hydiny,
- e) bol z chovu zakázaný odsun vajec s výnimkou vajec, ktoré sú presúvané priamo do schváleného zariadenia na spracovanie alebo ošetrovanie vaječných produktov, podľa osobitného predpisu,⁹⁾ a sú odsúvané v súlade s povolením vydaným regionálnou veterinárnou a potravinovou správou; toto schválenie musí vyhovovať požiadavkám uvedeným v prílohe č. 2,
- f) boli vo vchodoch a východoch z budov, v ktorých je ustajnená hydina, ako aj vo vchodoch do chovu a východoch z chovu umiestnené vhodné dezinfekčné rohože alebo dezinfekčné brody,
- g) bolo urobené epizootologické vyšetrenie podľa § 7.

(3) Vlastník alebo držiteľ hydiny v každom chove hydiny podozrivom z choroby ešte pred uvedením úradných opatrení podľa odseku 2 do platnosti vykoná všetky vhodné opatrenia v súlade s ustanoveniami odseku 2 písm. a) až f).

(4) Regionálna veterinárna a potravinová správa môže ktorékoľvek z opatrení uvedených v odseku 2 aplikovať aj na iné chovy v prípade, že ich lokalizácia, topografia alebo ich kontakty s chovom, pre ktorý bolo vyslovené podozrenie z nákazy, dáva dôvod na podozrenie z možnej kontaminácie.

(5) Opatrenia podľa odsekov 1 a 2 nebudú zrušené, pokiaľ nebude úradným veterinárnym lekárom vylúčené podozrenie zo pseudomoru hydiny.

§ 5

(1) Ak sa v chove úradne potvrdí výskyt pseudomoru hydiny, regionálna veterinárna a potravinová správa nariadi na doplnenie opatrení uvedených v § 4 ods. 2 vykonanie týchto opatrení:

- a) bezodkladne na mieste usmrtiť všetku hydinu v chove; uhynutá alebo usmrtená hydina a všetky vajcia musia byť zneškodnené tak, aby sa znížilo riziko šírenia nákazy na minimum,
- b) zneškodniť alebo vhodne ošetriť všetok materiál a všetky odpady, ktoré môžu byť kontaminované, ako sú krmivá, podstielka a hnoj, podľa inštrukcií úradného veterinárneho lekára tak, aby bola zaručená deštrukcia vírusu pseudomoru hydiny,
- c) vyhľadať a neškodne zničiť hydínové mäso pochádzajúce zo zvierat z príslušného chovu, ktoré bolo získané zabitím v období predpokladanej inkubačnej doby choroby,
- d) vyhľadať a neškodne zničiť násadové vajcia znesené v období predpokladanej inkubačnej doby a expedované z chovu, pričom hydina už vyliahnutá z týchto vajec musí byť úradne vyšetrená; vyhľadať a neškodne zničiť konzumné vajcia znesené v predpokladanej inkubačnej dobe a expedované z chovu s výnimkou tých, ktoré boli pred expedíciou dezinfikované podľa pokynov úradného veterinárneho lekára,
- e) po vykonaní činností uvedených v písmene a) a b) a v súlade s § 11 urobiť očistu a dezinfekciu budov využívaných na ustajnenie hydiny, ich okolia, dopravných prostriedkov a všetkého materiálu, ktorý môže byť kontaminovaný,
- f) po vykonaní činností uvedených v písmene e) ponechať budovy pre hydinu depopulované z nákazových dôvodov najmenej po dobu 21 dní pred ďalším zástavom hydiny,
- g) vykonať epizootologické vyšetrenie podľa § 7.

(2) Regionálna veterinárna a potravinová správa môže rozšíriť opatrenia uvedené v odseku 1 na ďalšie susedné chovy v takom prípade, ak ich lokalizácia alebo kontakt s chovom, kde bola choroba potvrdená, dáva predpoklady na možnú kontamináciu pôvodcom ochorenia.

(3) Ak bol v chove hydiny, v ktorom sa nevyskytli žiadne klinické príznaky pseudomoru hydiny, izolovaný vírus pseudomoru hydiny s indexom intracerebrálnej patogenity (ICPI) vyšším ako 0,7 a nižším ako 1,2 a v referenčnom laboratóriu Európskeho spoločenstva uvedenom v § 15 bolo dokázané, že izolovaný vírus pochádza zo živej atenuovanej vakcíny proti pseudomoru hydiny, môže regionálna veterinárna a potravinová správa povoliť výnimku z ustanovení odseku 1 písm. a) až f) pod podmienkou, že v príslušnom chove bude nariadený úradný dozor na dobu 30 dní, počas ktorých sa vyžaduje najmä, aby

- a) boli uplatnené ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a), b) a d) až f),

⁸⁾ § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 488/2002 Z. z.

⁹⁾ § 6 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 272/2003 Z. z. o hygienických požiadavkách a požiadavkách v záujme ochrany zdravia ľudí pri výrobe a uvádzaní vaječných výrobkov na trh.

- b) žiadna hydina neopustila chov s výnimkou jatočnej hydiny odosielanej na bitúnok určený regionálnou veterinárnou a potravinovou správou,
- c) regionálna veterinárna a potravinová správa, ktorá zodpovedá za dozor nad určeným bitúnikom, bola vopred informovaná o úmysle presunu tej jatočnej hydiny na tento bitúnok, ktorá musí byť po presune umiestnená a zabitá oddelene od ostatnej hydiny.

§ 6

Ak sú v chove dva alebo viac oddelených krdľov,¹⁰⁾ môže štátna veterinárna a potravinová správa na základe odborných kritérií poskytnúť výnimku z opatrení uvedených v § 5 ods. 1 u zdravých krdľov infikovaného chovu, ak úradný veterinár potvrdí, že krdle sú úplne oddelené s ohľadom na ustajnenie, ošetrovanie a kŕmenie tak, že vírus sa nemôže šíriť z jedného krdľa na druhý.

§ 7

- (1) Epizootologické vyšetrenie zahŕňa
- a) zistenie dĺžky obdobia, počas ktorého mohol byť v chove alebo v holubníku prítomný vírus pseudomoru hydiny,
 - b) zistenie možného zdroja pseudomoru hydiny v chove hydiny alebo v holubníku a vylúčiť ďalšie chovy hydiny alebo holubníky, ktoré by mohli byť infikované alebo kontaminované z rovnakého zdroja,
 - c) preverenie pohybu osôb, hydiny, holubov, vtákov držaných v zajatí a iných zvierat, dopravných prostriedkov, vajec, mäsa, zabitej hydiny a všetkého materiálu alebo všetkých látok, ktorými by mohol byť prenášaný vírus pseudomoru hydiny z príslušného chovu alebo holubníka alebo do nich.

(2) Hlavný veterinárny lekár v čo najkratšom čase vymenuje na koordináciu všetkých nevyhnutných postupov pri eradikácii pseudomoru hydiny a na vykonanie epizootologického vyšetrenia národnú odbornú komisiu.

§ 8

(1) Ak úradný veterinárny lekár nadobudne podozrenie, že hydina v niektorom chove môže byť kontaminovaná v dôsledku pohybu osôb, zvierat, dopravných prostriedkov alebo iným spôsobom, v príslušnom chove nariadi úradný dozor podľa odseku 2.

(2) Cieľom úradného dozoru je okamžite objasniť každé podozrenie z pseudomoru hydiny, vykonať súpis a kontrolovať všetky presuny hydiny, prípadne pristúpiť k vykonaniu opatrení uvedených v odseku 3.

(3) Ak bol v chove nariadený úradný dozor podľa odsekov 1 a 2, príslušná regionálna veterinárna a potravinová správa zakáže odsun hydiny z chovu, ak nejde o priamy prevoz na bitúnok pod úradným dozorom na účely jej okamžitého zabitia. Pred vydaním takéhoto

rozhodnutia úradný veterinárny lekár musí vykonať klinické vyšetrenie všetkej hydiny, ktoré vylúči prítomnosť pseudomoru hydiny v chove. Obmedzenie presunov uvedené v tomto odseku sa nariadi na dobu 21 dní, počínajúc posledným dňom možnej kontaminácie; tieto obmedzenia sa uplatňujú najmenej po dobu sedem dní.

(4) Ak príslušná regionálna veterinárna a potravinová správa rozhodne, že to podmienky v chove umožňujú, môže opatrenia uvedené v tomto paragrafe obmedziť na časť chovu a na hydinu, ktorá sa v tejto časti chovu nachádza, s podmienkou, že ustajnenie, ošetrovanie a kŕmenie tejto hydiny je úplne oddelené a je zabezpečené iným obsluhujúcim personálom.

(5) Ak úradný veterinárny lekár nadobudne podozrenie, že poštové holuby alebo celý holubník boli kontaminované vírusom pseudomoru hydiny, nariadi opatrenia podľa odsekov 1 až 4 tak, aby sa holubník stal predmetom ochranných opatrení vrátane zákazu pohybu holubov mimo holubníka po dobu 21 dní.

§ 9

(1) Po úradnom potvrdení diagnózy pseudomoru hydiny regionálna veterinárna a potravinová správa určí okolo infikovaného chovu ochranné pásmo s minimálnym polomerom tri kilometre, ktoré je zároveň súčasťou pásma dohľadu s minimálnym polomerom desať kilometrov. Vymedzenie pásiem musí zohľadniť geografické, administratívne, ekologické a epizootologické faktory vzťahujúce sa na pseudomor hydiny a musí zodpovedať technickým možnostiam monitoringu.

(2) Opatrenia nariadené v ochrannom pásme musia obsahovať

- a) identifikáciu všetkých chovov hydiny vnútri pásma,
- b) pravidelné kontroly všetkých chovov hydiny, klinické vyšetrenie príslušnej hydiny, v prípade potreby aj odber vzoriek na laboratórne vyšetrenie; o všetkých návštevách a o všetkých zisteniach musia sa urobiť záznamy,
- c) dozor nad všetkou hydinou v miestach jej ustajnenia alebo na iných miestach, ktoré umožňujú jej izoláciu,
- d) použitie vhodných dezinfekčných prostriedkov pri vstupoch do chovov a výstupoch z nich,
- e) kontrolu činnosti osôb, ktoré manipulujú s hydinou, s kadávermi hydiny a s vajcami, ako aj kontrolu dopravných prostriedkov prevádzajúcich hydinu, kadavery a vajcia vnútri pásma; preprava hydiny cez ochranné pásmo je zakázaná s výnimkou prepravy po diaľniciach alebo železničných tratiach,
- f) zákaz odsunu hydiny a nasadových vajec z chovov, v ktorých sa nachádzajú, s výnimkou, ak regionálna veterinárna a potravinová správa povolila odsun
 1. hydiny na okamžité zabitie na bitúnkoch, ktoré sú umiestnené v ochrannom pásme, alebo pokiaľ to nie je možné, do iných bitúnkov umiestnených mimo ochranného pásma, určených štátnou ve-

¹⁰⁾ § 2 písm. g) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 297/2003 Z. z.

terinárnou a potravinovou správou; mäso tejto hydiny musí byť označené špeciálnym označením zdravotnej neškodnosti podľa osobitného predpisu,¹¹⁾

2. jednoduchých kurčiat alebo znáškových kuríc do chovu, ktorý je umiestnený v pásme dohľadu a v ktorom nie je žiadna iná hydina; v tomto chove musí byť nariadený úradný dozor podľa § 8 ods. 2,
 3. násadových vajec do liahne určenej regionálnou veterinárnou a potravinovou správou s podmienkou, že vajcia a ich obaly sa musia pred odsunom dezinfikovať,
- g) odsuny uvedené v písmene f) v bodoch 1 až 3 musia byť vykonané priamo, pod úradnou kontrolou; môžu byť povolené len po zdravotnej kontrole chovu úradným veterinárnym lekárom; použité dopravné prostriedky musia byť vyčistené a dezinfikované pred ich použitím aj po ich použití,
- h) zákaz vyvážania alebo rozhadzovania použitej podstielky a hnoja hydiny bez povolenia,
- i) zákaz konania veľtrhov, trhov, výstav a iného zhromažďovania hydiny alebo iných vtákov.

(3) Opatrenia v ochrannom pásme možno zrušiť najskôr 21 dní po vykonaní mechanickej očisty a dezinfekcie v infikovanom chove podľa § 11; ochranné pásmo je potom súčasťou pásma dohľadu.

(4) V pásme dohľadu sa nariadi

- a) identifikácia všetkých chovov hydiny v pásme,
- b) kontrola presunov hydiny a násadových vajec vnútri pásma,
- c) zákaz presunov hydiny mimo pásma počas prvých 15 dní s výnimkou priameho presunu na bitúnky, ktoré sú umiestnené mimo pásma dohľadu a ktoré sú určené štátnou veterinárnou a potravinovou správou; mäso tejto hydiny musí byť označené špeciálnym označením zdravotnej neškodnosti podľa osobitného predpisu,¹¹⁾
- d) zákaz presunov násadových vajec mimo pásma dohľadu s výnimkou do liahne určenej regionálnou veterinárnou a potravinovou správou s podmienkou, že vajcia a ich obaly sa musia pred odsunom dezinfikovať,
- e) zákaz presunu použitej podstielky a trusu hydiny mimo pásma,
- f) zákaz konania veľtrhov, trhov, výstav a iného zhromažďovania hydiny alebo iných vtákov,
- g) zákaz presunov hydiny s výnimkou prepravy po diaľniciach alebo železničných tratiach bez dotknutia sa ustanovení uvedených v písmenách a) a b).

(5) Opatrenia v pásme dohľadu možno zrušiť najskôr 30 dní po vykonaní mechanickej očisty a dezinfekcie v infikovanom chove podľa § 11.

(6) Ak ochranné pásmo a pásmo dohľadu zahrňujú územie v správe viacerých regionálnych veterinárných a potravinových správ, príslušné regionálne veterinárne a potravinové správy vymedzia po vzájomnej dohode pásma uvedené v odseku 1.

§ 10

(1) Regionálna veterinárna a potravinová správa určí trasy premiestňovania vajec a hydiny.¹²⁾

(2) Vlastník alebo držiteľ hydiny, poštových holubov alebo vtákov držaných v zajatí je povinný poskytnúť na požiadanie príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe informácie týkajúce sa prisunov a odsunov hydiny a vajec do jeho chovu alebo z jeho chovu a informácie o závodoch alebo výstavách, na ktorých sa holuby zúčastnili.¹²⁾

(3) Každá fyzická osoba alebo právnická osoba vykonávajúca prepravu alebo obchod s hydinou, vajcami, holubmi alebo vtákmi musí na vyžiadanie poskytnúť príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe informácie týkajúce sa presunov hydiny, vajec, holubov a vtákov, ktorých transport vykonávala alebo s nimi obchodovala, a informovať o všetkých okolnostiach vzťahujúcich sa na tieto informácie.

§ 11

(1) Regionálna veterinárna a potravinová správa schvaľuje použitie dezinfekčných prostriedkov a ich koncentrácií.

(2) Mechanická očista a dezinfekcia musia byť vykonané pod úradným dozorom

- a) podľa pokynov úradného veterinárneho lekára,
- b) v súlade s postupom očisty a dezinfekcie infikovaného chovu uvedeným v prílohe č. 3.

§ 12

Odbery vzoriek na laboratórne vyšetrenie na určenie prítomnosti vírusu pseudomoru hydiny musia byť urobené v súlade s pokynmi uvedenými v prílohe č. 4.

§ 13

Regionálna veterinárna a potravinová správa v súčinnosti s orgánom verejnej správy informuje osoby obývajúce ochranné pásma a pásma dohľadu o platných obmedzeniach¹³⁾ a urobí všetky nutné rozhodnutia pre náležité zavedenie dohľadu.

¹¹⁾ § 5 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 299/2003 Z. z. o požiadavkách na zdravie zvierat pri uvádzaní na trh čerstvého hydinového mäsa, jeho výmenách s členskými štátmi a dovozoch z tretích krajín.

¹²⁾ § 8 ods. 3 písm. f) a § 16 ods. 1 písm. f) zákona č. 488/2002 Z. z.

¹³⁾ § 15 ods. 7 zákona č. 488/2002 Z. z.

§ 14

(1) Štátna veterinárna a potravinová správa autorizuje¹⁴⁾ národné referenčné laboratórium, ktoré

- a) má k dispozícii zariadenie a odborne spôsobilých zamestnancov, ktorí mu umožnia sústavne vykonávať typizáciu antigénnych a biologických vlastností vírusu pseudomoru hydiny a potvrdzovať výsledky získané štátnymi veterinárnymi laboratóriami,
- b) je zodpovedné za koordináciu diagnostických metód podľa tohto nariadenia a ich používania štátnymi veterinárnymi laboratóriami na území Slovenskej republiky.¹⁵⁾

(2) Ústav kontroly veterinárnych liečiv kontroluje a schvaľuje vakcíny pred ich uvedením na trh.¹⁶⁾

(3) Národné referenčné laboratórium je poverené koordináciou štandardov a diagnostických metód, používania reagensov a testovania vakcín a je poverené kontrolovať reagencie používané štátnymi veterinárnymi laboratóriami; referenčné laboratória členských štátov sú uvedené v prílohe č. 5 v bode I. Národné referenčné laboratórium Slovenskej republiky je uvedené v prílohe č. 5 v bode II.

(4) Na koordináciu štandardov a diagnostických metód určených pre štátne veterinárne laboratória¹⁶⁾ na diagnostiku pseudomoru hydiny v členskom štáte národné referenčné laboratórium

- a) môže dodávať diagnostické reagencie štátnym veterinárnym laboratóriám,
- b) kontroluje kvalitu všetkých diagnostických reagensov používaných v štátnych veterinárnych laboratóriách,
- c) periodicky organizuje porovnávacie testy,
- d) uchováva izoláty vírusu pseudomoru hydiny pochádzajúce z potvrdených prípadov,
- e) potvrdzuje pozitívne výsledky získané v štátnych veterinárnych laboratóriách.

(5) Národné referenčné laboratórium spolupracuje s národnými laboratóriami uvedenými v prílohe č. 5 a s referenčným laboratóriom Európskeho spoločenstva, ktorého kompetencie sú uvedené v prílohe č. 6.

§ 15

(1) Vakcinácia proti pseudomoru hydiny vakcínami povolenými štátnou veterinárnou a potravinovou správou môže byť uskutočnená v rámci profylaktických opatrení alebo ako doplnok protinákazových opatrení prijatých pri výskyte choroby na jej tlmenie.

(2) Štátna veterinárna a potravinová správa schváli len tie vakcíny, ktoré povolil na komerčné použitie Ústav kontroly veterinárnych liečiv.

§ 16

(1) Štátna veterinárna a potravinová správa informu-

je o dobrovoľnej alebo nariadenej profylaktickej vakcinácii Európsku komisiu a členské štáty.

(2) Informácie poskytované podľa odseku 1 musia obsahovať

- a) vlastnosti a zloženie každej použitej vakcíny,
- b) spôsoby kontroly distribúcie, skladovania a použitia vakcín,
- c) druhy a kategórie hydiny, ktoré môžu alebo musia byť vakcinované,
- d) regióny, v ktorých môže alebo musí byť vykonaná vakcinácia,
- e) dôvody, pre ktoré sa vakcinácia vykonáva.

(3) Štátna veterinárna a potravinová správa môže schváliť vakcinačné programy pre poštové holuby. Ak tak urobí, musí o tom informovať Európsku komisiu. Bez ohľadu na uplatňovanie vakcinačných programov organizátori súťaží a výstav musia vyžadovať, aby na súťaže a výstavy boli zaradené len poštové holuby, ktoré sú vakcinované proti pseudomoru hydiny.

§ 17

(1) Štátna veterinárna a potravinová správa okamžite po potvrdení pseudomoru hydiny určí zónu a obdobie, kde a v akom časovom období bude pod úradným dozorom realizovaná systematická núdzová vakcinácia proti pseudomoru hydiny. O situácii týkajúcej sa pseudomoru a núdzovej vakcinácie informuje Európsku komisiu a ostatné členské štáty.

(2) Vakcinácia alebo revakcinácia hydiny podľa odseku 1 je zakázaná v chovoch, ktoré podliehajú obmedzeniam podľa § 4.

(3) V prípadoch uvedených v odseku 1

- a) druhy hydiny určené na vakcináciu musia byť vakcinované v čo najkratšom čase,
- b) všetka hydina určeného druhu vyliahnutá alebo prisunutá do chovov vo vakcinačnej zóne musí byť vakcinovaná,
- c) v priebehu výkonu vakcinácií podľa odseku 1 je odsun hydiny, ktorá patrí k určeným druhom, umiestnenej v chovoch vo vakcinačnej zóne zakázaný s výnimkou
 1. jednodňovej hydiny odosielanej do chovu umiestnenej vo vakcinačnej zóne, kde musí byť vakcinovaná,
 2. jatočnej hydiny určenej do bitúnkov situovaných vo vakcinačnej zóne, určenej na okamžité zabitie; ak sú bitúanky umiestnené mimo vakcinačnej zóny, presuny hydiny nie sú povolené, pokiaľ chovy nevyšetrí úradný veterinárny lekár,
- d) po ukončení vakcinácií podľa písmena a) z vakcinačnej zóny možno povoliť odsun
 1. jednodňovej hydiny určenej na výkrm, ktorá bude vakcinovaná v chove, do ktorého je odoslaná, a tento chov bude pod úradným dozorom až do zabitia tejto hydiny,

¹⁴⁾ § 6 ods. 2 písm. n) zákona č. 488/2002 Z. z.

¹⁵⁾ § 14 zákona č. 488/2002 Z. z.

¹⁶⁾ § 9 zákona č. 488/2002 Z. z.

2. po uplynutí 21 dní po vakcinácii vakcinovanej hydiny, ktorá je určená na okamžité zabitie,
3. pre násadové vajcia pochádzajúce z reprodukčného chovu od hydiny, ktorá bola vakcinovaná pred najmenej troma týždňami, s podmienkou, že násadové vajcia a obaly na násadové vajcia boli pred odsunom dezinfikované.

(4) Opatrenia uvedené v odseku 3 písm. b) a d) platia počas troch mesiacov po ukončení vakcinácie podľa odseku 1 a môžu byť obnovené na čas jedného alebo viacerých trojmesačných období.

(5) Štátna veterinárna a potravinová správa môže dať výnimku z opatrení uvedených v odseku 3 písm. b) a d) v chovoch, ktoré majú mimoriadnu hodnotu z vedeckého hľadiska, s podmienkou, že sa budú riadiť všetkými pokynmi na zabezpečenie zdravotnej ochrany a budú pravidelne sérologicky vyšetřované.

§ 18

(1) Ak sa u poštových holubov alebo iných vtákov držaných v zajatí vyskytne podozrenie z výskytu pseudomoru hydiny, regionálny veterinárny lekár neodkladne začne úradné vyšetřovanie na potvrdenie alebo vylúčenie nákazy, najmä vykoná alebo dá vykonať odber vzoriek na laboratórne vyšetřenie.

(2) Od okamihu nahlásenia podozrenia uvedeného v odseku 1 regionálna veterinárna a potravinová správa nariadi úradné pozorovanie holubníka alebo chovu a nariadi, aby žiadny holub alebo vták držaný v zajatí alebo všetko, čo môže prenášať nákazu, nemohlo opustiť holubník alebo chov.

(3) Opatrenia uvedené v odsekoch 1 a 2 nesmú byť zrušené až dovtedy, kým regionálny veterinárny lekár nevyvlúči podozrenie zo pseudomoru hydiny.

(4) Ak je infekcia úradne potvrdená, regionálna veterinárna a potravinová správa nariadi

- a) opatrenia podľa § 5 ods. 1 písm. a), b), e) a f) pre poštové holuby alebo vtáky držané v zajatí a pre holubníky alebo chovy infikované pseudomorom hydiny, alebo
- b) minimálne
 1. zákaz pohybu holubov alebo vtákov držaných v zajatí mimo holubníka alebo chovu najmenej 60 dní po vymiznutí klinických príznakov pseudomoru hydiny,
 2. neškodné zničenie alebo ošetřenie všetkého materiálu a odpadu, ktorý môže byť kontaminovaný, ošetřenie musí zaručiť deštrukciu všetkých vírusov pseudomoru hydiny a odpadov nahromadených počas 60 dní podľa bodu 1,
- c) epizootologické vyšetřenie podľa § 7.

(5) Štátna veterinárna a potravinová správa zasiela Európskej komisii prostredníctvom Stáleho veterinárneho výboru informácie o nálezovej situácii a použitých opatreniach podľa vzoru uvedeného v prílohe č. 7.

§ 19

(1) Hydina sa nesmie kŕmiť pomyjami pochádzajúcimi z medzinárodných dopravných prostriedkov, ako sú lode, pozemné dopravné prostriedky a lietadlá. Tieto pomyje musia byť zhromažďované a pod úradnou kontrolou zničené.

(2) Použitie iných pomyjí, ako je uvedené v odseku 1, alebo hydínových odpadov môže byť povolené vo výžive hydiny len po tepelnom ošetření vo vhodných zariadeniach, ktoré zaručia, že nákaza nemôže byť prenesená v dôsledku deštrukcie vírusu pseudomoru hydiny.

§ 20

(1) Štátna veterinárna a potravinová správa vypracuje pohotovostný plán špecifikujúci opatrenia, ktoré sa budú realizovať v prípade vzplanutia pseudomoru hydiny. Tento plán musí umožniť prístup k budovám, zariadeniam, personálu a všetkému ďalšiemu príslušnému materiálu nevyhnutnému na rýchlu a účinnú eradikáciu ohniska a musí presne určiť potrebu vakcín pre núdzovú vakcináciu.

(2) Kritériá, ktoré sa majú použiť pri vypracovaní pohotovostných plánov, sú uvedené v prílohe č. 8.

§ 21

V rozsahu potrebnom na jednotné použitie právneho predpisu Európskych spoločenstiev uvedeného v prílohe č. 1 môžu experti Európskej komisie vykonávať v spolupráci s príslušnými úradmi⁴⁾ kontroly na mieste v Slovenskej republike. Pri týchto kontrolách môžu kontrolovať reprezentatívny počet prevádzkarní, aby sa presvedčili, či príslušné úrady kontrolujú, ako prevádzkarne spĺňajú požiadavky tohto nariadenia. Príslušné úrady,⁴⁾ iné orgány verejnej správy a osoby, ktorých sa tieto kontroly týkajú, poskytnú týmto expertom Európskej komisie pri plnení ich úloh všetku potrebnú pomoc a najmä im umožnia prístup ku všetkým potrebným informáciám, dokladom a osobám, ako aj vstup do miest, prevádzkarní, zariadení a dopravných prostriedkov na účely vykonávania kontrol v rovnakom rozsahu ako príslušnému úradu.

§ 22

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. augusta 2003.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 314/2003 Z. z.

ZOZNAM TRANSPONOVANÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV

Smernica Rady 92/66/EHS zo 14. júla 1992, ktorou sa zavádzajú opatrenia Spoločenstva pre boj so pseudomorom hydiny (Úradný vestník Európskych spoločenstiev, L 260, 5. 9. 1992, s. 1).

Smernica Rady je preložená do slovenského jazyka; do úradného prekladu v slovenskom jazyku možno nahliadnuť v sídle Inštitútu pre aproximáciu práva Úradu vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1/29, Bratislava.

Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 314/2003 Z. z.

SCHVAĽOVANIE PRESUNOV VAJEC Z CHOVU

Povolenie vydané regionálnou veterinárnou a potravinovou správou na presun vajec z podozrivého chovu, podliehajúceho ustanoveniam § 4 ods. 2 písm. e), do zariadenia schváleného na spracovanie a ošetrovanie vaječných produktov v súlade s osobitným predpisom¹⁾ (ďalej len „určené zariadenie“) musí spĺňať tieto podmienky:

1. Vajcia odsunuté z chovu podozrivého z nakazenia musia
 - a) vyhovovať požiadavkám ustanoveným v osobitnom predpise,²⁾
 - b) byť odoslané priamo z chovu podozrivého z nakazenia do určeného zariadenia; každá zásielka musí byť pred odoslaním zapečatená úradným veterinárnym lekárom chovu podozrivého z nakazenia a musí zostať zapečatená po celý čas transportu až do určeného zariadenia.
2. Úradný veterinárny lekár chovu podozrivého z nakazenia informuje príslušnú regionálnu veterinárnu a potravinovú správu určeného zariadenia o svojom úmysle zaslať do tohto určeného zariadenia vajcia.
3. Príslušná regionálna veterinárna a potravinová správa, do ktorej pôsobnosti určené zariadenie patrí, nariadi, aby
 - a) vajcia uvedené v odseku 1 písm. b) boli držané izolovane od ostatných vajec od ich príchodu až do ošetrovania,
 - b) škrupiny týchto vajec boli považované za vysokorizikový materiál a bolo s nimi nakladané v súlade s požiadavkami kapitoly II citovanej smernice,
 - c) obalový materiál, použité dopravné prostriedky na prepravu vajec uvedené v odseku 1 písm. b) a všetky miesta, s ktorými vajcia prišli do styku, boli vyčistené a dezinfikované takým spôsobom, aby bol vírus klasického moru hydiny zničený,
 - d) úradný veterinárny lekár chovu podozrivého z nakazenia bol informovaný o všetkých zásielkach ošetrovaných vajec.

¹⁾ § 2 ods. 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 279/2003 Z. z., ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov, ktoré nie sú určené na ľudskú spotrebu.

²⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 279/2003 Z. z.

Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 314/2003 Z. z.

PRACOVNÝ POSTUP MECHANICKEJ OČISTY A DEZINFEKČIE INFIKOVANÉHO CHOVU

A. Predbežná očista a dezinfekcia

1. Po odstránení kadáverov hydiny na účely deštrukcie, maštalné priestory, kde bola ustajnená hydina, a všetky časti ostatných budov, ohrád atď., kontaminované v priebehu zabitia alebo pri prehliadke post mortem, musia byť ošetrené dezinfekčným prostriedkom schváleným na použitie podľa § 11 tohto nariadenia.
2. Všetky časti tiel hydiny a vajec, ktoré by mohli kontaminovať budovy, ohrady, náradie atď., musia byť starostlivo zozbierané a zničené spolu s kadávermi.
3. Použitý dezinfekčný prostriedok musí zostať na ošetrovanom povrchu najmenej 24 hodín.

B. Záverečná očista a dezinfekcia

1. Tuk a nečistota musia byť odstránené zo všetkých povrchov aplikáciou odmasťujúceho prostriedku a potom umyté vodou.
2. Po umytí vodou je potrebné všetko znova ošetriť dezinfekčným prostriedkom.
3. Po siedmich dňoch musia byť miesta ošetrené odmasťujúcim prostriedkom, opláchnuté studenou vodou, ošetrené dezinfekčným prostriedkom a znovu opláchnuté vodou.
4. Použitá podstielka a hnoj musia byť ošetrené spôsobom, ktorý je schopný usmrtiť vírus. Toto sa musí vykonať najmenej jedným z nasledujúcich spôsobov:
 - a) spálenie alebo ošetrovanie parou pri teplote 70 °C,
 - b) zakopanie do takej hĺbky, aby sa zabránilo prístupu rôznej zveri a voľne žijúcich vtákov,
 - c) uloženie do hromád, ktoré sú zvlhčené (pokiaľ je to nevyhnutné na uľahčenie fermentácie) a prikryté tak, aby v nich bola udržiavaná teplota dosahujúca 20 °C; zostávajú prekryté 42 dní takým spôsobom, aby sa zabránilo prístupu zveri a voľne žijúcich vtákov.

**Príloha č. 4
k nariadeniu vlády č. 314/2003 Z. z.****DIAGNOSTICKÉ METÓDY NA POTVRDENIE
A DIFERENCIÁLNU DIAGNOSTIKU PSEUDOMORU HYDINY**

Metódy izolácie a charakterizovanie vírusov klasického moru hydiny uvedené ďalej musia byť považované za orientačné a za minimá, ktoré treba použiť na diagnostiku nákazy.

Vírus, ktorý vyvoláva pseudomor hydiny, je prototypový vírus *Paramyxoviridae*. V súčasnosti je známych deväť skupín aviárnych paramyxovírusov, ktoré môžu byť sérologicky rozlíšené a ktoré sú označené PMV-1, PMV-2 až PMV-9. Všetky vírusy pseudomoru hydiny sú zaradené do skupiny PMV-1. Pre diagnostické metódy na potvrdenie pseudomoru hydiny a na diferenciálnu diagnostiku možno použiť túto definíciu:

Pseudomor hydiny je infekcia vyvolaná všetkými aviárnymi kmeňmi paramyxovírusu 1, ktoré majú u jednodňových kurčiat index intracerebrálnej patogenity (ICPI) vyšší než 0,7.

Odber a ošetrovanie vzoriek

1. Odber vzoriek

Výtery z kloaky (alebo výkaly) a tracheálne výtery od chorých vtákov; výkaly alebo obsahy čriev, zreteľne postihnuté orgány (mozog, trachea, pľúca, pečienka, slezina a iné) z čerstvých hydínových kadáverov.

2. Ošetrovanie vzoriek

Orgány a tkáne uvedené v odseku 1 môžu byť združované, ale je nutné, aby výkaly boli vyšetrené oddelene. Výtery musia byť umiestnené do dostatočného množstva roztoku s antibiotikami, aby sa zaistilo ich úplné ponorenie. Vzorky výkalov a orgánov musia byť homogenizované (pomocou uzatvoreného homogenizátora alebo paličky a trecej misky so sterilným pieskom) v médiu s antibiotikami tak, aby sa získala 10 % – 20 % suspenzia (hmotnosť/objem) v médiu. Suspenzia sa nechá stáť približne 2 hodiny pri teplote miestnosti (alebo dlhšiu dobu pri 4 °C), potom sa centrifuguje (napríklad 800 g – 1 000 g po dobu 10 minút).

3. Médium s antibiotikami

Rôzne laboratória používali s úspechom rôzne zloženia médií s antibiotikami; národné laboratória môžu poskytnúť potrebné odporúčania príslušnej krajine. Pre vzorky výkalov sú nutné vyššie koncentrácie antibiotík. Typické je nasledujúce zloženie: 10 000 jednotiek/ml penicilínu, 10 mg/ml streptomycínu, 0,25 mg/ml gentamycínu a 5 000 jednotiek/ml mycostatínu vo fosfátovom pufovanom roztoku (STP). Pre tkanivá a tracheálne výtery môžu byť tieto množstvá päťkrát nižšie. Na potlačenie chlamýdií je povolený prídavok 50 mg/ml oxytetracyklínu. Na prípravu média je nutné, aby bolo po pridaní antibiotík skontrolované pH a upravené medzi 7,0 a 7,4.

Izolácia vírusu

Izolácia vírusu z embryí slepačích vajec

Do alantoidnej dutiny najmenej 4 embryí slepačích vajec inkubovaných 8 až 10 dní sa inokuluje 0,1 až 0,2 ml číreho supernatantu. Ideálne by tieto vajcia mali pochádzať z krídla bez špecifických patogénov (SPF); ak to nie je možné, pripúšťa sa používať vajcia pochádzajúce z krídla, v ktorom nebol zistený výskyt protilátok proti vírusu pseudomoru hydiny. Inokulované vajcia sú inkubované pri 37 °C a sú denne presvecované. Postupne musia byť vajcia s uhynutými alebo hynúcimi embryami a všetky ostatné vajcia po 6 dňoch inokulácie schladené na 4 °C a ich alantoidná/amniová tekutina sa vyšetruje na hemaglutiníny. Ak nedôjde k hemaglutinácii, uvedený postup sa opakuje, pričom sa ako inokulum používa neriedená alantoidná/amniová tekutina.

V prípade hemaglutinácie musí byť kultiváciou vylúčená prítomnosť baktérii. Pokiaľ sú baktérie prítomné, môže sa tekutina filtrovať cez membránový ultrafilter 450 nm s dodatočným pridaním antibiotík; inokulácia kuracích embryí sa vykonáva podľa uvedeného opisu.

Diferenciálna diagnostika**1. Predbežná diferenciácia**

Všetky hemaglutinačné vírusy musia byť odoslané do národného referenčného laboratória na úplnú identifikáciu, charakterizáciu a na testy patogenity. Vzhľadom na to, že je dôležité realizovať čo najskôr protinákazové opatrenia proti pseudomoru hydiny s cieľom obmedziť šírenie vírusu, každé štátne veterinárne laboratórium by malo byť schopné identifikovať vírus pseudomoru hydiny. Hemaglutinačné tekutiny budú použité v hemaglutinačnom teste, ktorý je opísaný v ďalšom texte. Pozitívna inhibícia, t. j. 2⁴ alebo vyššia, pomocou polyklonálnych antisér špecifických pre vírus pseudomoru hydiny s titrom minimálne 2⁹ môže slúžiť na predbežnú identifikáciu umožňujúcu začať dočasnými opatreniami tlmenia.

2. Potvrdenie

Národné referenčné laboratórium by malo urobiť úplnú diferenciálnu diagnostiku všetkých hemaglutinačných agensov. Potvrdenie vírusu pseudomoru hydiny sa musí znovu vykonať pomocou testov inhibície hemaglutinácie s monošpecifickým kuracím sérom. Testy na stanovenie indexu intracerebrálnej patogenity podľa postupu opísaného v ďalšom texte by mali byť urobené so všetkými pozitívnymi izolátmi. Indexy patogenity vyššie než 0,7 poukazujú na prítomnosť vírusu a vyžadujú použitie kompletných opatrení tlmenia.

Na základe nových poznatkov v typizácii vírusu pseudomoru hydiny, najmä metód používajúcich monoklonálne protilátky, možno zaradiť kmene a izoláty do skupín. Existujú monoklonálne protilátky špecifické pre vakcinačné kmene, ktoré môžu byť použité v jednoduchých testoch inhibície hemaglutinácie.

Vzhľadom na to, že často môžu byť z hydínových vzoriek izolované kmene živých vakcín vyplývajú zjavné výhody, ktoré predstavuje ich rýchla identifikácia. Tieto monoklonálne protilátky môžu byť získané v referenčnom laboratóriu Európskeho spoločenstva a môžu byť dodané do národných laboratórií.

Národné laboratóriá by mali poskytnúť všetky hemaglutinačné agensy referenčnému laboratóriu Európskeho spoločenstva.

3. Ďalšia typizácia a charakteristika izolátov

Referenčné laboratórium Európskeho spoločenstva musí získať od národného referenčného laboratória každý hemaglutinačný vírus na doplnenie antigénnych a genetických štúdií umožňujúcich lepšie pochopiť epizootológiu choroby (alebo chorôb) vnútri Európskeho spoločenstva v rámci kompetencií a úloh referenčného laboratória Európskeho spoločenstva.

Rýchle testy na detekciu vírusu a protilátok proti pseudomoru hydiny

Rýchle testy detekcie vírusu pseudomoru hydiny u vakcinovaných vtákov a určenie protilátok u nevakcinovaných vtákov

1. Detekcia vírusu pseudomoru hydiny

Pri diagnostike infekcií u vakcinovaných vtákov boli použité rôzne rýchle testy umožňujúce priamo detekovať antigény pseudomoru hydiny. Najbežnejšie sú používané testy s fluorescenčnými protilátkami na pozdĺžnych rezoch priedušnice a testy s protilátkami s naviazanou peroxidázou na rezoch z mozgu. Na infekcie vyvolané vírusom pseudomoru hydiny môžu byť použité aj iné priame testy na detekciu antigénu. Nevýhodou týchto testov je, že vyšetrenie všetkých potenciálnych miest replikácie vírusu pseudomoru hydiny u vakcinovaných vtákov nie je vykonateľné. Napríklad neprítomnosť dôkazu vírusu v priedušnici nevylučuje replikáciu vírusu v čreve.

2. Detekcia protilátok u nevakcinovaných vtákov

Vo väčšine laboratórií sa na diagnostiku pseudomoru hydiny využíva hemaglutinačne inhibičný test, ktorým sa určujú titre protilátok. V ďalšom texte je tento test opísaný. Možno používať aj imunoenzymtické metódy (ELISA), ale vhodné je výsledky týchto testov kontrolovať v národnom referenčnom laboratóriu.

a) Vzorky – V krdľoch, ktoré majú menej ako 20 jedincov, sa odoberajú krvné vzorky od všetkých kusov a od 20 jedincov vo väčších krdľoch (dáva 99 % pravdepodobnosť na odhalenie najmenej jedného pozitívneho séra, ak je 25 % zvierat alebo viac pozitívnych). Krv sa nechá zraziť a oddeli sa sérum.

b) Vyšetrenie na protilátky – Individuálne vzorky krvných sér musia byť vyšetrené štandardným hemaglutinačne inhibičným testom opísaným v ďalšom texte. Rozdielne sú názory na vhodnosť použitia štyroch alebo ôsmich hemaglutinačných jednotiek. Použitý antigén ovplyvní hladinu, pri ktorej je sérum považované za pozitívne. Pre 4 hemaglutinačné jednotky sa za pozitívne považujú séra, pri ktorých sa titer rovná alebo je vyšší ako 2^4 , pre 8 hemaglutinačných jednotiek sú pozitívne séra od 2^3 .

Hemaglutinačný test (Ha)

Reagencie

1. Izotonický pufrovaný fosfátový roztok (STP) (0,05M) pH medzi 7,0 a 7,4.
2. Odoberie sa zmes červených krviniek pochádzajúcich najmenej od 3 sliepok bez špecifikovaných patogénov (ak nie sú k dispozícii, odoberie sa krv od hydiny pravidelne kontrolovanej a uznanej bez výskytu protilátok proti vírusu pseudomoru hydiny); krvinky sa dajú do rovnakého objemu Alseverovho roztoku. Pred použitím sa krvinky 3 krát premyjú v STP. Pre ďalší test sa odporúča 1 % suspenzia (hematokritová hodnota) v STP.
3. Ako štandardný antigén sa odporúča kmeň Ulster 2C vírusu pseudomoru hydiny.

Metóda

1. Do každej jamky doštičky pre mikrometódu z plastu (s dnom v tvare V) sa aplikuje 0,025 ml STP.
2. Do prvej jamky sa aplikuje 0,025 ml vírusovej suspenzie (t. j. alantoidnej tekutiny).
3. Použije sa mikrozriedovač alebo sa pripraví dvojnásobné sériové riedenie vírusu z jamky do jamky (1 : 2 až 1 : 4 096).
4. Do každej jamky sa pridá 0,025 ml STP.
5. Do každej jamky sa pridá 0,025 ml 1 % krviniek.
6. Premieša sa ľahkými poklepmi a nechá sa stáť pri 4 °C.
7. Doštičky sa posudzujú o 30 až 40 minút, ihneď, ako je dokončená kontrolná sedimentácia. Na posúdenie sa doš-

- tička nakloní, aby bolo možné pozorovať prítomnosť alebo neprítomnosť „toku“ krviniek vo forme slzy. V jamkách bez hemaglutinácie by mali krvinky prúdiť v rovnakom rytme ako v kontrolných jamkách bez vírusu.
8. Hemaglutinačný titer zodpovedá najvyššiemu zriedeniu, ktoré vyvoláva aglutináciu krviniek. Toto zriedenie môže byť považované za zriedenie obsahujúce jednu hemaglutinačnú jednotku. Presnejšia metóda na určenie hemaglutinačného titru spočíva vo vykonaní testov HA s vírusom pochádzajúcim z úplnej stupnice počiatočného riedenia typu 1 : 3, 1 : 4, 1 : 5, 1 : 6 atď. Táto metóda sa odporúča na presnú prípravu antigénu určeného na test inhibície hemaglutinácie.

Test inhibície hemaglutinácie (HI)

Reagencie

1. Pufrovaný fosfátový roztok (STP).
2. Alantoidná tekutina obsahujúca vírus, zriedená v STP a obsahujúca 4 alebo 8 hemaglutinačných jednotiek v 0,025 ml.
3. Kuracie 1 % červené krvinky.
4. Kontrolné negatívne kuracie sérum.
5. Kontrolné pozitívne sérum.

Metóda

1. Do každej jamky plastovej doštičky pre mikrometódu (jamky s dnom v tvare V) sa aplikuje 0,025 ml STP.
2. Do prvej jamky doštičky sa aplikuje 0,025 ml séra.
3. Na prípravu dvojnásobných zriedení séra z jamky do jamky sa používa mikrozriedovač.
4. Pridá sa 0,025 ml neriedenej alantoidnej tekutiny obsahujúcej 4 alebo 8 hemaglutinačných jednotiek.
5. Premieša sa ľahkými poklepmi a doštička sa nechá minimálne 60 minút stáť pri 4 °C alebo minimálne 30 minút pri teplote miestnosti.
6. Do každej jamky sa pridá 0,025 ml 1 % krviniek.
7. Premieša sa ľahkými poklepmi a nechá sa stáť pri 4 °C.
8. Doštičky sa posudzujú o 30 – 40 minút, ihneď, ako je ukončená sedimentácia kontrolných krviniek. Posudzuje sa naklonením doštičky, aby bolo možné pozorovať prítomnosť alebo neprítomnosť „toku“ vo forme slzy, ktorý sa pohybuje v rovnakom rytme ako v kontrolných jamkách obsahujúcich len krvinky (0,025 ml) a PBS (0,05 ml).
9. HI titer zodpovedá najvyššiemu zriedeniu antiséra, ktoré spôsobí úplnú inhibíciu 4 alebo 8 jednotiek vírusu (do každého HI testu musí byť zaradená titrácia HA na účely potvrdenia prítomnosti požadovaného počtu hemaglutinačných jednotiek).
10. Platnosť výsledkov závisí od získania titru nižšieho než 2³ pre 4 hemaglutinačné jednotky alebo 2² pre 8 hemaglutinačných jednotiek s kontrolným negatívnym sérom a získanie titru o jedno zriedenie bezprostredne vyššie alebo bezprostredne nižšie v pomere k známemu titru kontrolného pozitívneho séra.

Index intracerebrálnej patogenity (IPIC)

1. V sterilnom fyziologickom roztoku sa zriedi 1 : 10 infekčná, čerstvo získaná alantoidná tekutina (HA titer musí byť vyšší ako 2⁴ – použitie antibiotík je zakázané).
2. Intracerebrálne sa injikuje po 0,05 ml zriedeného vírusu 10 jednodňovým kurčatám (t. j. starým viac ako 24 hodín a menej ako 40 hodín po vyklúvaní); tieto kurčatá musia pochádzať z vajec krdľa SPF.
3. Kurčatá sa 8 dní vyšetrujú v intervale každých 24 hodín.
4. Pri každom pozorovaní sa každému jedincovi pridelí koeficient: 0 = normálny, 1 = chorý, 2 = uhynutý.
5. Podľa ďalej uvedeného príkladu sa vypočíta index:

Klinické príznaky	Dni po aplikácii								Celkové skóre
	1	2	3	4	5	6	7	8	
Normálne	10	4	0	0	0	0	0	0	14 × 0 = 0
Choré	0	6	10	4	0	0	0	0	20 × 1 = 20
Uhynuté	0	0	0	6	10	10	10	10	46 × 2 = 92
									Spolu = 114
Index = priemerný výsledok pre zviera a pre pozorovanie = 112/80 = 1,4									

Hodnotenie kapacity tvorby plakov

1. Všeobecne sa dáva prednosť použitiu takej stupnice riedenia vírusu, aby sa získal optimálny počet plakov na doštičke. Malo by postačovať desaťnásobné riedenie v STP dosahujúce až 10^{-7} .
2. V Petriho miskách s priemerom 5 cm sa pripravia súvislé monovrstvy embryonálnych kuracích buniek alebo vhodných líniových buniek (napr. Madin-Darby bovinná oblička).
3. Do každej z dvoch Petriho misiiek sa pridá 0,2 ml každého zriedeného vírusu a vírus sa nechá absorbovať v pokoji 30 minút.
4. Po trojnásobnom premytí v STP sú infikované bunky znovu prekryté vhodným médiom obsahujúcim 1 % agaru (hmotnosť/objem) a prípadne 0,01 mg/ml trypsínu. Je dôležité nepridávať do prekrývajúceho média žiadne sérum.
5. Po 72-hodinovej inkubácii pri 37 °C by mali plaky dosiahnuť dostatočnú veľkosť. Na účely ľahšieho pozorovania sa odstráni agarová pokrývka a jednovrstevná kultúra sa zafarbí kryštáľovou (0,5 % hmotnosť/objem) v 25 % (objem/objem) etanolu.
6. Ak sú inkubované v médiu, ktoré obsahuje trypsín, musia všetky vírusy vytvárať jasné plaky. Ak prekrývajúce médium neobsahuje trypsín, tvoria plaky len vírusy, ktoré sú virulentné pre kurčatá.

Príloha č. 5
k nariadeniu vlády č. 314/2003 Z. z.

I. ZOZNAM NÁRODNÝCH LABORATÓRIÍ PRE DIAGNOSTIKU PSEUDOMORU HYDINY

Belgicko	Institut national de recherches vétérinaires Groeselenberg 99 B-1180 Bruxelles
Dánsko	National Veterinary Laboratory Poultry Disease Division Hangøvej 2 DK-8200 Aarhus N
Francúzsko	Centre national d'études vétérinaires et alimentaires – Laboratoire central de recherches avicoles et porcines BP 53 F-22440 Ploufragan
Írsko	Veterinary Research Laboratory Abbotstown Castleknock, IRL-Dublin 15
Taliansko	Istituto Zooprofilattico Sperimentale di Padova Via G. Orus n. 2 I-35100 Padova
Luxembursko	Institut national de recherches vétérinaires Groeselenberg 99 B-1180 Bruxelles
Nemecko	Bundesforschungsanstalt für Viruskrankheiten der Tiere Anstaltsteil Riems (Friedrich Löffler-Institut) D-O-2201 Insel Riems
Holandsko	Centraal Diergeneeskundig Instituut Vestiging Virologie Houtribweg 39 NL-8221 RA Lelystad
Portugalsko	Laboratório Nacional de Investigação Veterinária (LNIV) Estrada de Benfica 701 P-1500 Lisboa
Grécko	Institut de maladies infectieuses et parasitaires Neapoleos, 25 Ag. Paraskevi – Athènes, Grèce
Spojené kráľovstvo	Central Veterinary Laboratory New Haw, UK – Weybridge, Surrey KT15 3 NB
Španielsko	Laboratorio de Sanidad y Producción Animal Zona Franca, Circunvalación – Tramo 6 Esquina Calle 3 E-08004 Barcelona
Rakúsko	Bundesanstalt für Virusseuchenbekämpfung Wien – Hetzendorf
Fínsko	Eläinlääkintä – ja elintarvikelaitos Helsinki/Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel, Helsingfors
Švédsko	Statens veterinärmedicinska anstalt, Uppsala

II. NÁRODNÉ REFERENČNÉ LABORATÓRIUM PRE DIAGNOSTIKU PSEUDOMORU HYDINY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE:

Štátny veterinárny ústav
Pod dráhami 918
960 86 Zvolen

Príloha č. 6
k nariadeniu vlády č. 314/2003 Z. z.

**REFERENČNÉ LABORATÓRIUM EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA
PRE DIAGNOSTIKU PSEUDOMORU HYDINY**

A. Sídlo laboratória

Central Veterinary Laboratory
New Haw
UK – Weybridge
Surrey KT 15 3NB

B. Referenčné laboratórium Európskeho spoločenstva pre diagnostiku pseudomoru hydiny má tieto kompetencie a úlohy:

1. na základe konzultácií s Európskou komisiou koordinovať diagnostické metódy pseudomoru hydiny v členských štátoch, predovšetkým formou
 - a) špecifikácie, udržovania a dodávania kmeňov vírusu pseudomoru hydiny na sérologické testy a prípravu antiséra;
 - b) dodávania štandardných sér a iných referenčných reagensí národným referenčným laboratóriám na účely štandardizácie testov a reagensí používaných v každom členskom štáte;
 - c) zriaďovania a udržovania zbierky kmeňov a izolátov vírusu pseudomoru hydiny;
 - d) periodického organizovania komparatívneho testovania diagnostických postupov v Európskom spoločenstve;
 - e) zhromažďovania a porovnávaní údajov a informácií týkajúcich sa používaných diagnostických metód a výsledkov testov, uskutočnených v Európskom spoločenstve;
 - f) charakterizácie izolátov vírusov pseudomoru hydiny najpokrokovejšími metódami s cieľom umožniť lepšie pochopenie epizootológie pseudomoru hydiny;
 - g) sledovania vývoja situácie na celom svete vzhľadom na dohľad, epizootológiu a prevenciu pseudomoru hydiny;
 - h) vykonávania expertíz pre vírus pseudomoru hydiny a pre iné vírusy, ktorých sa to týka, s cieľom umožniť rýchlu diferenciálnu diagnostiku;
 - i) získavania podrobnejších znalostí o príprave a používaní imunologických veterinárnych prípravkov používaných na eradikáciu a tlmenie pseudomoru hydiny;
2. poskytovanie aktívnej pomoci pri identifikácii ohnisk pseudomoru hydiny v členských štátoch formou štúdia izolátov vírusu, ktoré jej boli zaslané na účely potvrdenia diagnózy, charakteristiky a epizootologických štúdií,
3. uľahčiť prípravu alebo doškoloňovanie odborníkov pre laboratórnú diagnostiku na účely harmonizácie diagnostických metód v celom Európskom spoločenstve.

Príloha č. 7
k nariadeniu vlády č. 314/2003 Z. z.

VZOR TLAČIVA NA HLÁSENIE PSEUDOMORU HYDINY

POŠTOVÉ HOLUBY - VTÁKY DRŽANÉ V ZAJATÍ

1. Miesto, kde sa nachádza:
 - holubník:
 - chov:
2. Meno a adresa majiteľa (majiteľov):
3. Podozrenie zo pseudomoru hydiny:
 - a) dátum:
 - b) dôvod:
 - c) počet: - holubov chovaných v okamihu podozrenia:
 - vtákov držaných v zajatí:
4. Potvrdenie pseudomoru hydiny:
 - a) dátum:
 - b) potvrdené kým:
 - c) klinické príznaky pozorované v okamihu potvrdenia:
5. Vakcinačný štatút v okamihu podozrenia:
6. Obmedzenie pohybu nariadené dňa:
7. Obmedzenie pohybu zrušené dňa:
8. Počet krdľov hydiny umiestnených do vzdialenosti 1 km od holubníka alebo od chovu uvedeného v bode 1:

Príloha č. 8
k nariadeniu vlády č. 314/2003 Z. z.

POŽIADAVKY NA POHOTOVOSTNÉ PLÁNY

Pohotovostné plány musia spĺňať minimálne tieto kritériá:

1. vytvorenie krízovej jednotky na národnej úrovni určenej na koordináciu všetkých opatrení pri tlmení výskytu pseudomoru hydiny;
2. zoznam regionálnych pohotovostných stredísk vybavených primeranými zariadeniami na koordináciu kontrolných opatrení na miestnej úrovni;
3. podrobné informácie o osobách zodpovedajúcich za pohotovostné opatrenia, o kvalifikácii a zodpovednosti tohto personálu;
4. možnosti pre všetky miestne pohotovostné strediská rýchlo kontaktovať osoby alebo organizácie, ktorých sa choroba priamo alebo nepriamo týka;
5. postupnosť nevyhnutného vybavenia a materiálu na riadny výkon naliehavých opatrení;
6. presné inštrukcie týkajúce sa akcií, ktoré treba podniknúť v prípade, že dôjde k podozreniu alebo sa potvrdí infekcia alebo kontaminácia vrátane prostriedkov na deštrukciu kadáverov;
7. vzdelávacie programy na účely aktualizácie a rozvoja poznatkov týkajúcich sa terénnych a administratívnych postupov;
8. diagnostické laboratóriá musia disponovať zariadeniami na postmortálne vyšetrenie, nevyhnutnými kapacitami pre sérologické, histologické a iné vyšetrenie a aktualizáciu rýchlych diagnostických metód (na tento účel je vhodné dať pokyny týkajúce sa rýchleho transportu vzoriek);
9. spresnenia, ktoré sa týkajú množstva vakcín proti pseudomoru hydiny, ktoré sa považujú za nevyhnutné pre prípad výkonu núdzovej vakcinácie;
10. musia byť nariadené legislatívne ustanovenia na zavedenie pohotovostných plánov.